

**ELA.
ARMASTA.
NAERA.
ANNA.**

Om Swami

ELA.
ARMASTA.
NAERA.
ANNA.

Valgustunud munga meenutused

LAURATON

Tallinn 2019

Om Swami
ELA. ARMASTA. NAERA. ANNA.
Valgustunud munga meenutused

Tõlgitust raamatust
Om Swami
IF TRUTH TO BE TOLD.
A Monk's Memoir.
Black Lotus Press

Tõlkinud Helger Aaresild
Küljendanud Piret Jürisoo

First published in Estonian by Osaühing Lauraton
By arrangement with HarperCollins Publishers India Private Limited
© Om Swami 2015

The Publisher has ensured that
the author asserts the moral right
to be identified as the author of the work.

ISBN 978-9949-88-824-5

Väljaandja: Osaühing Lauraton.
Tallinn, 2019.

*Pühendatud igaveses tänutundes
minu vanematele,
vend Radžanile ja õde Upasanale,
kes on mind alati toetanud.*

Sisukord

Esimene päev teises elus	8
Arbuja	18
Täheteadus, äri, ajalehetöö	38
Lend välismaale	56
Viisteist dollarit... veerand miljonit dollarit	71
Porsche	97
Ilmalikust elust välja astumine	113
Õpetaja	124
Koolitus	135
Ole tervitatud, Baba!	148
Koera elu	163
Koopas	177
Himaalaja mägimetsas	193
Valgustumine	218
Tagasitulek	228
Kokkuvõtteks	242
Tänuavaldused	245
Järelsõna	247
Vestlus Om Swami juures käinuga	254

Saatesõna

Inimesed on veidrad olendid – tahavad peamiselt seda, mida neil ei ole. Inimeste isekus võib olla üüratu, ehkki sama ulatuslik võib olla ka nende isetus. Tean seda omast käest. Pidasin end lahke-meelseks isikuks. Ei arvanud, et võiksin lähedastele südamevalu põhjustada. Ometi just seda ma tegin – nagu möödaminnes.

Tõusin hommikul üles, läksin kodust tööle... ega naasnudki.

Olin istunud rongi, mis viis mind ära, eemale mind armastanud inimestest, eemale minu käsutuses olnud jõukusest. Ma ei hoiatanud kedagi, ei andnud isegi vihjet. Lahkusin iseteadvalt, selgusetuses tagasitee suhtes.

Väärtustasin lähedaste tundeid, ent ei suutnud eirata kutset oma sisimas.

Ma ei tahtnud elada harjumuste kütkes: hommik, töö, õhtu, söök, uni. Põhjendusel, et nii on normaalne ja mõistlik. Mis oluoks sel juhul minu elu eesmärk?

Aastakümnega võimaldasin endale jõukuse – hulga elutuid asju. Kas kõige selle omandamine oli vaeva väärt? Surres maist vara endaga ühes ei vii. Otsustasin aegsasti loobuda.

Mind kannustas elu mõtte leidmine. See iha muutus kinisideeks, nii et miski ümberringi ei pakkunud mulle enam rõõmu. Loobusin kõigest, mis oli mind sidunud ilmaliku eluga kolmekümne aasta jooksul, ka mulle osutavatest pealiskirjadest – poeg, vend, sõber, töökaaslane, kõrgharitud ärikorraldaja, tegevjuht. Loobusin kõigest sellest, et hakata elama uues tühjas kestas, et täita see tühjus tõelise eluga.

Leheküljed 8-17

Arbuja

Mu ema sirgus sügavalt usklikus brahmiinide peres, kus peeti migasugustest usumeestest väga lugu. Ema kasutas igat võimalust, et saada meie linna külastavate pühameeste ning arbujaate õnnistava pilgu osaliseks.

Ühel päeval läks ema lõunapausi ajal õnnistust saama kelleltki ebatavaliselt pühamehelt. Tolle kohta kõneldi, et ta mitte kunagi ei maganud, isegi silmi ei pilgutanud, enamuse ajast aga lihtsalt vaikis. Pühamees oli alaliselt ringi rändamas ega peatunud kuskil kauem kui üheks ööks. Mitte kunagi ei pöördunud ta juba läbikäidud kohtadesse tagasi.

„*Maargaširša* kuul, kui taevane kuu on kasvav, saad sa ilmale tooma ühe väga erilise hinge,“ sõnas too vaikija pühamees, niipea kui oli mu ema silmanud.

Minu ema oli õpetatud, et pole sünnis pühamehi oma järelepärimistega tüüdata. Samas tuli selle väga harva kõneleva arbuja õnnistav lausumine ema jaoks tavatult ootamatult.

„Baba-dži, mul juba on kaks last.“

„See ei loe,“ teatas pühamees. „Üks meie seast on pärast pikka ootamist siia ilma tulemas. Pühak.“

Emal vajas süda saapasäärde. Üks meie seast? Pühak? See tähendas, et tulevane laps ei hakka tavapärast elu elama ning loobub lõpuks kõigest maisest. Ema langetas pea ning istus vaikselt maha, püüdes oma erutust varjata.

„Jah, tõepoolest, ta loobub maise elu hüvedest,“ pidas arbuja vajalikuks lisada, justkui ema mõtteid lugedes.

„Palun tuleta mind meelde, kui laps on sündinud. Puuduta püha basiiliku lehtedega tema huuli. Olgu see minupoolne and sellele lapsele.“

Ema kummardas austavalt arbuja ees, ajas end püsti ning asus

lahkuma, mõtted mäslemas. Ema pere oli soovitud suuruses, kolmanda lapse sündi ta ei planeerinud. Pealegi tõi mõte lapsest, kes lahkub pere juurest, et saada ringi rändavaks pühameheks, ema südamesse sügava kurbuse.

„Oled ainult vahendaja. Ära hakka Jumala poolt seatule vastupanu osutama,“ jätkas arbuja ning ulatas emale näputäie püha tuhka. „Söö see tuhk ära kuu kasvamise üheteistkümnendal – pühaks peetaval – päeval. Kui laps sünnib, langeb ülalt õielehti ning taevas võib näha vikerkaart.“

Nõnda kuulutati minu ilmaletulek ette. Ometi ei olnud see sünd vanemate poolt planeeritud – sellest jutustas hiljem mulle isa. Mu vanemad olid oma esiklapse kaotanud. Edasi sündisid neil tütar ja poeg. Rohkem lapsi vanemad saada ei kavatsenud, seetõttu ei mõelnud nad enam ka laste sünnimurede peale. Viisteist kuud pärast püha ringikondaja ennustust, hilissügisel *maargaširša* kuul, kasvava kuu kaheteistkümnendal ööl nägingi riiklikus haiglas ilmavalgust.

Taevast ei sadanud alla midagi muud peale kerge vihma ning loomulikult polnud öösel ka mingit vikerkaart näha. Tulin ilmale enne, kui mu isa ja teised sugulased haiglasse jõudsid. Vanade tavade kohaselt tuli vastsündinu huuli meega määrida. Enamasti jäi see ema venna austavaks ülesandeks, kuid sedapuhku tegi kombekohase toimingu ära medõde. Ema polnud arbujat unustanud, tal olid püha basiiliku lehed haiglas kaasas. Hõõrunud kolm basiilikulehte oma sõrmede vahel puruks, puudutas ema basiilikumahlaste sõrmedega mu suud. Isa saabus haiglasse poole tunni pärast ning pani mulle nimeks Amit (mõõtmatu, ääretu).

Lootes, et saatuseraamatus minu kohta kirjutatu võib ometigi ka tühja minna, hoidis ema arbuja ettekuulutuse enda teada. Alles pärast seda, kui ma kolmkümmend aastat hiljem maisest elujärjest lahti ütlesin, kui ema mu oranži pühameherüüd nägi, avaldas ta mulle aastate-taguse ettekuulutuse saladuse.

Aastad möödusid. Olin juba viieaastane. Just oli alanud suvine koolivaheaeg. Tol päeval olid vanemad tööl ning õde ja vend jäid koju.

Didi ja Radžan mängisid õues, kuid mul polnud nende mängu vastu huvi.

Tegevust otsides hakkasin elutoa kapis tuustima. Sattusin alumisele riivile ära pandud koomiksivihikute peale. See oli midagi uut ja vahvat. Istusin põrandale ning hakkasin värvipiltidega kaetud lehekülgi lappama.

Juba mõne hetke pärast olin toredatest piltidest lummatud. Minu mäletamist mööda ma tol ajal veel lauseid kokku lugeda ei mõistnud. Piltide juures olid tegelaste jututekstiga mullid. Kui neisse süvenesin, suutsin oma suureks üllatuseks täht tähe haaval sõnu kokku veerida ning sõnu ritta seades saada lausa mõtestatud väljendid. See oli minu esimene lausete kokkuveerimise kogemus.

Magamamineku eel istus ema alati mu voodi juures ning heietas unejutte. Järsku olin aga koomiksijuttude kaudu avastanud täiesti uue lugudemaailma. Iga kokkuloetud sõna täitis mind kujuteldamatu rõõmuga. Mäletan, kuidas ma lugemise ajal itsitasin. Näis, nagu oleks lugude jutustaja pildiraamatu vahendusel minuga vestlusse asunud, pajatades kõiksuguseid imelisi juhtumisi. Tunnsin, justkui kõnniksin kellegagi koos läbi sünge metsa. Minu kaaslane hoidis lampi, mis ümbrust valgustas. Iga edasi astunud sammuga kandus edasi ka valgussõõr, tuues nähtavale tükikese senitundmatust uuest maailmast. Istusin kogu hommikupooliku paigal, läbi lugedes ühe pildiraamatu teise järel.

Lõpuks tuli Didi ja kutsus mind lõunat sööma. Ma ei pööranud sellele mingit tähelepanu. Ma ei tahtnud süüa. Tahtsin vaid põnevaid lugusid endasse ahmida. Õde tuli ikka uuesti ja uuesti mind sööma kutsuma. Iga kord saatsin ta minema. Didi oli kõigest üheteistaastane, kuid vanima lapsena oli just tema vastutada, et ma lõuna ajal söönuks saaksin. Ema oli hommikul enne tööle minekut lõunasöögi meie jaoks valmis pannud.

„Kell on juba neli. Pead nüüd kohe sööma tulema!“

Jätkasin lugemisega.

„Amit?!“

Ma ei vastanud.

„Amit! Ma räägin sinuga!“

„Ma ei taha süüa.“

Õde andis mulle põse peale kerge musu ja ütles: „Kell on juba nii palju. Palun, tule ometi lõunat sööma!“

Didi teadis, et mind on võimatu panna vastutahtsi midagi tegema, isegi kui see mulle kasu tootaks. Vaid armastusele ei suutnud ma vastu panna.

„Hästi, veerand tunni pärast.“

„Ütled seda kogu aeg, terve päeva.“

„Seekord ma luban sulle.“

Didi naases poole tunni pärast ja jälle hakkas sama jant otsast peale. Kogu aeg küsisin enda jaoks lisaega. Lõpuks sai õel mõõt täis. Ta tegi lõunasöögi soojaks ning tõi selle taldrikul minu juurde.

„Mul ei ole kõht tühi,“ ütlesin, ilma et oleks õe poole vaadanudki.

„Palun, sa pead sööma,“ anus õde, „ema ja isa on varsti kodus.“

„Pean oma koomiksijutu lõpetama, Didi. Palun ära sega mind.“

Söögiks olid *tšapati*’d ehk lameleivakesed, läätсед, natuke köögi-
vilja, hapukurki. Didi tõi toidutaldriku otse mu nina alla, nii et mul hakkas isegi suu vett jooksuma. Õde kastis leivatüki kastmesse ning toppis mulle suhu, sel ajal kui mina usinalt muudkui lugesin. Mul pole aimu, mitu leivapala ta koos muu toiduga mulle sisse söötis. Igatahes kõik, mis õde mulle suhu pani, mälusin korralikult ära. Andsin õele põse peale musu ning süvenesin taas lugemisse.

Emale ja õele hommikuti ja õhtuti musu andmine oli mul igapäevane tegevus. Mõnel päeval, kui juhtusin eriti heas tujus olema, sai neid musisid isegi rohkem antud. Didi ja ema hoidsid mind suure armastusega. Tundsind end nende seltsis alati turvaliselt ja väga õnnelikuna.

Kui õde hakkas tühja taldrikut ära viima, sõnas ta: „Olen rõõmus, et sa sõid. Emal on siis hea meel.“

Mu vanemad töötasid samas riigiettevõttes, kuid erinevates osakondades. Ligi kolm aastakümnet läksid nad koos hommikuti tööle ja tulid koos õhtuti töölt koju. Isa juhtis motorollerit ja ema istus kombekalt küljetsi tema taga, mõlemad jalad ühel poolel. Patiala oli väike linn ning vanemate töökohaks olnud kontorihoone asus vaid veerand-tunnise sõidu kaugusel. Tegelikult töötasid selles riiklikus Pandžabi

osariigi elektrilevi peahoones lisaks mu isale ja emale pea pooled linna elanikest. Teine pool oli ametis riigi poolt natsionaliseeritud pangas – niisugune mulje mulle igatahes jäi.

Ühel päeval läks meie viieliikmeline pere õhtustama. Restorani kõrval juhtus olema raamatupood. Selle ette tänavale oli välja pandud sadu värvikirevaid ajakirju ja koomikseid. Poes sees aga võis näha maast laeni riivleid raamatutega. Ma polnud osanud ettegi kujutada, et niisugune varamu üldse olemas on! Tohtu hulga raamatute nägemine oli minu jaoks midagi enneolematut. Olin kui tilluke raualaast ning raamatupood oli kui hiiglaslik ja tugev magnet. Ma ei suutnud sellele tõmbele vastu panna. Mõtlesin vaid ahvatlevatest raamatutest. Õhtusöök, restoran, perekond – kõik lakanuks justkui olemast. Pidin tingimata sellesse raamatupoodi sisse pääsema ning kõik mind huvitavad ajakirjad ja koomiksivihikud läbi vaatama. Isa lubas, et viib mind poodi pärast õhtusööki. Aga mina ei suutnud oodata ning käisin peale, et tahan otsekohe poodi sisse minna! Lõpuks andis isa alla.

Kuni tolle hetkeni piirdus minu silmaring vaid ajakirjade ja koomiksivihikutega, mida koos ajalehtedega laiali kanti. Mul ei olnud isegi mõttesse tulnud, et neid pildiraamatuid võis eraldi osta. Olin arvanud, et tegu on millegi ajalehtede juurde käivaga. „Osta!“ – see muutus kohemaid võtmesõnaks. Olnuks mul hunnik ruupiaid, ostnuks ma kogu poe raamatuist tühjaks.

Restoranis ei suutnud ma jätta imetlemata kõiki neid ajakirju, mida isa oli äsja mulle ostnud. Kodus ei saanud ma uinuda, kuna kibeleisin ajakirju lugema. Järgmisel päeval koolis olin võimetu millelegi keskendumata, kuna mõtlesin ainult koju pääsemise ja lugemise peale. Mida rohkem koomiksivihikuid ja ajakirju läbi lugesin, seda suuremaks kasvas mu isu. Päev-päevalt haaras see lugemise hullus mind aina enam endasse. Alati, kui vanemad küsisid, mida nad mulle osta võiksid, lunisin raamatuid.

Aga kui palju said vanemad mulle midagi osta? Kuskil tuli piir ette. Seetõttu võtsid vanemad päevakavasse minu viimise raamatukokku. See asus kodust ligi viie kilomeetri kaugusel. Teel raamatuvaramusse tundsin end kui kosmonaut, kes sooritab oma esimest lendu ilmaruumi.

Kui raamatukokku sisse astusin, võttis raamatute rohkus mul silme eest kirjuks. Kogesin tohutut vaimset üleküllastust. Mu kogematu meel ei suutnud kõike nähtut endasse ära mahutada. Vaatasin ammuli sui raamatukoguhoidjat, pidades teda maailma kõige õnnelikumaks inimeseks, kuna tal oli võimalus kõiki neid raamatuid omatahtsi lugeda. Miskipärast ei leidnud ma tolle raamatute teenri näolt aga naeratust.

Peaegu iga päev veetsin paar tundi raamatukogus ja muudkui lugesin. Seejärel laenutasin kaks raamatut koju, lugesin need õhtu jooksul läbi ja vahetasin järgmisel päeval kahe uue raamatu vastu. Kaks laenutusraamatut inimese kohta oli lihtsalt ülempiir.

„Kas sa need laenutatud raamatud päriselt ka läbi loed?“ uuris kord raamatuvardjas.

„Jah, loen.“

„Milleks niisugune tormakus? Miks sa ei naudi raamatuid, lugedes neid pikkamisi?“

„Ma ju naudin raamatuid... Aga ma tahan kõik selle osakonna raamatud läbi lugeda!“

Vardjas hakkas naerma: „Mitte keegi ei ole seda veel suutnud.“

Tal oli õigus. Minagi ei suutnud kõiki raamatuid lasteosakonnas läbi lugeda. Pärast suurt hulka lugemissaalis veedetud tunde, kahtteist täis kirjutatud lugejakaarti ja ligi pooltteist tuhandet läbiloetud raamatut andis raamatukoguhoidja mulle usinuse tasuks karbi kompvekke.

Paljud lood, mida ajakirjadest ja raamatutest lugesin, jutustasid jumalatest, kes võitlustes kurivaime võitsid, imesid korda saatsid, vouruslike tegelaste soove täitsid ning neid inimesi abistasid, kes palves Jumala poole pöördusid. Jumal suutis lennata, võis tahte kohaselt ilmuda ja haihtuda. Jumal võis kuju muuta – võis teha kõike, mida iganes otsustas. Pidasin iga minu poolt loetud lugu tõelisuseks. Nõnda hakkas kogu minu maailm kujunema ümber Jumala, koos Jumalaga ja Jumalas. Soovisin Jumalat näha ning tahtsin temaga kõnelda. Mulle ei meeldinud mõelda, et Jumal on nähtamatu. Vahest oli Jumal vaid iidsetel aegadel inimestele ilmunud? Võib-olla ei olegi enam võimalik

Jumalat näha? Järgnenud vahejuhtum muutis oluliselt minu arusaamist.

Ühel õhtul, kui pärast õues mängimist tuppa tulin, märkasin koduse aujärje ees istuvat ema lugemas kogukat raamatut. Kallistasin ema ja andsin talle musi.

„Mida sa loed, ema?“

„Lugu Raamast.“

„Kas sa ei olegi seda raamatut lõpuni jõudnud lugeda? Alati loed sa sama raamatut.“

Ema hakkas naema. „See on meie pühakiri, poeg. See jutustab Jumalast. Iga kord, kui pühakirja loen, leian enda jaoks midagi uut.“

„Kas Raama on jumal?“

„Jah.“

„Aga kes olid siis jumal Šiva ja jumal Krišna?“ osutasin kahele aujärjel olevale pildile.

„Need on kõik Jumal, üks ja seesama Jumal, kes kannab erinevaid nimesid, kes ilmub erineval kujul.“

„Kus ta siis praegu on? Miks ma ei saa teda päris elus näha?“

„Jumal on kõikjal. Jumalat näevad vaid need, kes on südamelt puhad, kes Jumalat austavad ja teda kummardavad.“

„Aga sa ju palvetad Jumala poole. Miks sa siis ei näe teda?“

„Minu jumalateenimine ei ole sedavõrd kirkas ja puhas. Mõnikord olen sunnitud valet rääkima, aga Jumalale ei meeldi valetamine. Ainult need, kes alati tõtt räägivad, saavad Jumalat nägema.“

„Miks sa siis mõnikord valetad, ema? Kas mina võin ka Jumalat näha?“

„Jah, miks mitte?“ kostis ema ja hakkas jutustama lugu viieaastasest printsist Dhruvast, kes eemaldus metsasügavusse ja hakkas seal jumal Višnu poole palvetama, kuni lõpuks nägigi jumalakuju ilmumas. Mul jooksid judinad üle selja.

„Kas mina võin ka seda raamatut lugeda?“

„Muidugi. Võin seda raamatut ka sinu juuresolekul valjusti lugeda.“

„Ei. Ära loe seda mulle ette. Loen parem ise. Aita mind ainult, kui mõnes kohas jänni jään.“

Tolle jutuajamise päeval luges ema „Raamtšaritanase“ viimast peatükki. Vaatasin parasjagu avatud lehekülge. Ema seletas, et see on *rudraštakam* ehk jumal Šivale suunatud ülistuskõne. See oli kirjutatud üsna hõlpsalt mõistetavas sanskriti keeles. Kuna hindi ja sanskriti keel kasutavad sama tähestikku, sain sõnad kokku loetud. Pärast paari lauset jõudsin eriti pika sõnani: *saffurna-mauli-kalolini-tšaru-ganga*. Ema aitas mul seda sõna õigesti hääldada ning seletas, et see tähendas „Šiva pealaele palmitsetud lokkidest hoovavad välja imekauni Gan-gese veed“.

Ma ei saanud aru, mida ülistuskõne tähendab, kuid pika sõna häälduse rütm ja kõla olid nii hurmavalt kaasakiskuvad, et mu enesetunne ülendus ja miski justkui sulas mu sees. Olin kogenud igasuguseid lapsepõlve rõõme, alates maiustuste kugistamisest kuni õhtuse uinumise asemel niisama ärkvel passimiseni. Kõik need asjad olid olnud tõeliselt mõnusad. Pühakirja lugemine tõi aga hoopis teistsuguse tunde. See ei olnud niisugune õnnetunde laine, mis üles kõrgele tõuseb ja seejärel alla tagasi vajub. Uus tunne oli kui tasaselt voolav jõgi, kummaline rõõmu voog. Mulle näis, nagu oleksin tajunud Jumala ligiolekut. Esimest korda elus tundsin, et Jumalat on tõepoolest võimalik näha.

Magasin ema juures ja nõudsin, et ta jutustaks igal õhtul mulle mõne loo. Ema teadis loendamatul hulgal erinevatest pühakirjadest pärit lugusid. Tol õhtul jutustas ema loo Krišnast ja tema lapsepõlvesõbrast Sudamast. Krišna armastas väga oma sõpra ja täitis kehvades oludes sirgunud Sudana kõik soovid igasugused asju saada. Olin sellest kenast loost väga liigutatud ning uinusin, pea täis mõtteid Jumalast. Olin täies veendumuses, et Jumal on tõepoolest olemas.

Tol ööl ilmus mulle unes heleda jume ja sinetava kurgualusega Šiva. Tema nägu oli peente joontega, nina kitsas ja terav, huuled roosad ja täidlased, pikkades kõrvallestades rippusid hõbedased kõrvarõngad. Palmikusse põimitud lokiis juuksed olid keset pealage sõlme seotud. Laiadel õlgadel sädelesid veepiisad, nagu oleks Šiva laskunud äsja alla Himaalaja lumistelt nõlvadelt, lumehelbed sulamas tema naha peal veetilkadeks. Ühel neist veetilkadest nägin iseenda peegeldust. Šiva vaatas mind pehmel ja armastaval pilgul.

„Tulin sind vaatama,“ ütles Šiva.

„Oo, sina oled jumal Šiva. Sa peaksid minu emaga kokku saama.“
Šiva naeratas ja puudutas õrnalt mu pead. Šiva sõrmed olid pikad ja peened.

„Tulin praegu ainult sind vaatama.“

„Ei, palun, sa pead mu emaga kokku saama. Ema tahab nii väga sind näha. Ta palvetab sinu poole iga päev.“

Aga tema, ülim joogi, haihtus.

Äratasin ema üles.

„Jumal Šiva tuli! Jumal Šiva tuli! Ma palusin, et ta ootaks, aga ta ei oodanud.“

Hakkasin nutma: „Ma palusin teda, et ta ootaks. Tahtsin, et sa jumal Šivat näeksid. Ta oli nii ilus. Jumal oli siin, ema, jumal Šiva oli siin!“

Ema katsus mind rahustada, aga mida enam ta üritas, seda valjemalt ma tõinasin. Ma ei suutnud leppida sellega, et mu ema oli Šiva nägemuspildilt puudunud, et ema polnud seal, kus oli Jumal ja kus olin mina. Ma ei suutnud kujutleda elu ilma emata.

„Ära nuts, poeg,“ lohutas ema hellalt, „palun jumal Šivat, et kui ta järgmine kord ilmub, siis ootaks ta ka minu ära.“

„Kas see kõik oli päris? Kas ta tõepoolest tuleb veel? Kas unenäod on päris, ema?“

„Jah, muidugi, see kõik oli päris.“

Ehkki ma olin tol hetkel kõigest kaheksa suve vana, mäletan ometigi selgelt, mida ma tol ööl läbi elasin. Ma ei suutnud enam uinuda. Mitte sellepärast, et olin tulvil vastuseta küsimusi, vaid põhjusel, et olin tol hetkel unevallast väljaspoole jääva sügava rahu seisundis. Just selline oli Šiva puudutuse mõju. Minust lahkus eraldiseisva iseolemise taju. Hakkasin saama üheks hoomamatult suure ja tasase taevase avarusega. Sellel ei olnud mingeid ääriseid ega kaldajoont. Kõikjal laius vaid sinine taevameri, tulvil rahu, valgust ja rõõmu. Minu nappide eluaastate jooksul sirgunud ihu oli avastanud minu miljoni aasta vanuse hinge.

Möödus paar aastat. Olin kümnene. Koomiksijuttude endasse ahmine oli selja taha jäänud. Olin hakanud päris raamatuid lugema. Välispidiselt olin igati õnnelik, kuid sisemuses ihaldasin taas Jumalat näha – seekord mitte unes, vaid ilmsi täie teadvuse juures. Panin tähele, et olin sisemiselt väga rahutu. Ma ei tahtnud lihtsalt Jumala kohta rohkem kirjeldusi saada; ma soovisin omada päris oma teadmist Jumalast, olla ise veendunud, missugune Jumal tegelikult on. Uskusin, et ainult Jumal suudab anda vastuseid küsimustele, mis mind alaliselt painasid: miks on maailm selline, nagu ta on; miks olen niisugune, nagu ma olen? Miks mõned inimesed elasid ruumikates kodudes, samal ajal kui teiste magamisasemeks oli teesillutis? Miks inimesed põdesid haigusi ja surid?

Mitte keegi mu sõpradest ega vanematest ei suutnud taolistel teemadel vestlust arendada, veel vähem mulle tähtsate küsimuste kohapealt seletust anda. Peeaegu terve aasta jooksul püüdsin tulutult vastuseid leida. Otsingute käigus jõudsin lõpuks numeroloogia, astroloogia ja teiste salateaduste juurde. Lootsin sealt selgust saada.

Enam tundis õpetatud brahmiini ehk panditit Sureš Šarmat, kes oli nõus mulle täheteadust õpetama. Tema õpetuste kaudu hakkasin mõistma taevakehade ja nende taevaste asendite tähendusi. Pandit õpetas, kuidas sünnikaarti joonistada, kuidas sünnikoha pikkus- ja laiuskraadist sõltuvalt astroloogilisi majasid loomaringile kanda, kuidas kogu pilti tervikuna tõlgendada.

Uurisin läbi kõik olulisemad klassikalised ja nüüdisaegsed astroloogiat puudutavad käsiraamatud. Leidsin neist hulgaliselt selgitusi ning väga olulisi tähelepanekuid, kuid mitte lõplikke vastuseid. Lugesin, et teadjamehed, kes klassikalist täheteadust puudutavad tarkused üles kirjutasid, olid oma jumaliku teadmise saanud taevaliku äratundmise vahendusel. Ilmselt olid neil erilised võtted, mille kaudu taevast teavet omandada ning seda tõlgendada. Miks asus Jumal nende iidsete tarkadega keskustelema, minuga aga mitte?

Sügavat arusaamist ja tulevikutaju sisaldavate oivaliste kirjatööde selgeltnägevatel loojatel oli üks ühine joon: nad elasid üksildastes mägistes ja metsatihedates kohtades, leelotasid veedade värsse ning

viibisid Jumalale suunatud mõtluses. Ma ei saanud minna kuhugi metsa elama. Leidsin siiski, et vaikselt paigal istuda ja proovida Jumalale suunatud mõtlusega midagi saavutada oli täiesti minu võimuses. Hakkasin igal vähegi sobival võimalusel mõtlusse süvenema, mis siis, et keegi mind selles ei juhendanud. Mõtlusest oli mul vaid üsna udune arusaam. Ainus asi, mida ma tol ajal teha oskasin, oli paigal püsida ning silpi „om“ ümiseda. Nii oli. Alati, kui tunnike vaba aega tekkis, süvenesin mõtlusse.

Ajapikku ilmneseid vaevumärgatavad tulemused. Avastasin end juhuti isegi ajasõlmes viibivat – kus mineviku, oleviku ja tuleviku eraldusjooned ähmastusid. See oli nagu *déjà vu*, käesolevas hetkes sugenev tunne justkui tuttavatest kunagistest asjadest, kuid ühe olulise erinevusega: hakkasin ette nägema, mis mõne viivu pärast sünnib. Justkui äikesesähvatus valgustab hetke vältel tumedat taevaalaotust, nii et ümberringi saab kõik kogu oma hiilguses nähtavaks, nii hakkasid mind tabama hetkelised selge teadmise puhangud – ka niisuguste isikute kohta, kes olid minu jaoks täiesti võõrad.

Mõnikord, kui minu juurde tuldi tähetarkusest osa saada, tajusin tulija küsimust juba enne, kui ta oli mõne järelepärimise üle huulte saanud. Teinekord võis samasugune teadmisesähvatus puudutada ka suvalist vastutulist tänaval. Ma mitte ainult ei näinud inimest, vaid nägin inimest lausa läbi.

Mul pole aimu, kuidas niisugust nähtust peaks nimetama. Ise pidasin seda intuitsiooniks. Paraku oli sellega üks häda: need aimamispuhangud tekkisid täiesti omatahtsi. Mul polnud mingit võimust neid selgeltnägemisi kuidagi juhtida, tahte kaudu esile manada ega ka korrata, isegi kui väga soovisin. Tahtsin leida mingitki loogilist seaduspära nende aimamiste ilmutumisele, saada kindlustunnet. Vajasin sisemist juhatust mulle tähtsates küsimustes, aga mitte teavitusi juhuslikult tänaval nähtud võõra kohta, osutugu see teave siis nii täpseks kui tahes.

Ajapikku levisid kuuldused mu astroloogiliste ennustuste kohta. Üha rohkem inimesi tuli minu käest juhatust tahtma. Kuna kogu mu aja täitis koolis käimine, raamatute lugemine, mõtluses viibimine ja

inimestega kohtumine, siis ei jäänudki mul mahti eakaaslastega koos mängimiseks. Ega ma saanudki eriti spordiga tegeleda, kuna kannata-sin kroonilise hingamisteede põletiku ehk astma käes.

Neljal kuul aastas, kevadel märtsis-aprillis ja sügisel septembris-oktoobris põdesin eriti raskelt. Neil kuudel oli õhk ärritust põhjustavatest õietolmukübemetest tulvil. Haigushoo korral arstimeid võttes läks aega, kuni raviained toimima hakkasid ja hingamispuudulikkust leevendasid. Esimesed hingamisvaevusi leevendavad astmapiibud tulid mu kodulinna müügile alles siis, kui olin juba neljateistkümnene.

Lapsena istusin emaga öösiti õues, sest pikali olek muutis hingamise ainult raskemaks. Puhkasin ema süles ja vaatasin säravat kuud, mõnikord ka sügavtumedat taevast. Vaatasin üles ja imestasin kõrguva ääretuse üle, taevakummil siravate tähtede üle. Mõned tähed vilkusid rohkem kui teised. Peast lendas läbi küsimustevoog. Kes on kõiksuse valmis teinud? Miks olen ma siin Maa peal, mitte mõnel teisel planeedil? Kas ka teistel taevakehadel elavad inimesed? Kas Jumala elupaik on mõni taevas nähtavatest kaugelest tähtedest? Kus asub Jumal?

Tund möödus tunni järel. Hommikuhahetuses hakkas mind hingeldama ajav vaevus järele andma, nii et sain lõpuks uinuda. Isa võttis mu sülle ning kandis voodisse. Sageli juhtus aga nii, et õues värskes õhu hingamine ei andnudki leevendust ning isa pidi minuga haigemajja ruttama. Ega mul selle vastu suurt midagi olnudki. Öösel haigemajja sattumine tähendas, et ma ei pidanud järgmisel päeval kooli minema. Istusin siis päev otsa kodus, tegelesin lugemise ja mõtlusega. Haigemajas saadud valus süst oli odav hind selle eest, et sain rahus oma meelistegevustele pühenduda.

Suurema osa veedade olulisemaid värse õppisin selgeks astroloogia-õpetaja juhendamisel. Paraku oli see õpetaja vaid täheteadusele pühendunud ega teadnud häälaluslikke eripärasid, mis annavad värsidele tõelise väe. Tundsin, et veedade värse tuleb kõigiti õigesti lausuda, et need võiksid tõepoolest mu otsingutel ja katsetustel abiks olla. Ei piisanud ainuüksi vaikselt istumisest ja silbi „om“ lausumisest.

Pöördusin juhatuse saamiseks ema poole, kes tundis üht noorepoolset, kuid juba väljaõppinud brahmiini, pandit Surja Prakaš Šarmat, kes oli hiljaaegu meie linna elama asunud.

Mitme järgneva nädala kestel õpetas pandit-dži mulle *jadžur-veeda* peamiste pühenduslaulude õiget häälduslikku lausumist ning õiget rütmi. Veedade alamosa *jadžur-veeda* värsid võisid ergastada erinevaid jumalikke energiaid. Veedad on kirja pandud sanskritis. Just sel keelel on vägi viia meel transilaadsesse seisundisse. Põhiliseks toimivaks teguriks on siin õige rütmiga lausutavad riimid, rütmid ning ninahäälikud. Ühesõnaga, pandit-dži andis nõusoleku õpetada veedade värside lausumist. Kahjuks ei kestnud see koolitus kuigi kaua.

Mõnikord tulid inimesed tolle panditi juurde ka oma horoskoobi kohta teadust saama. Paraku polnud astroloogia panditi kõige tugevam külg, ehkki tema ülipädevad teadmised veedades võisid nii mõnegi inimese viia mõttele, et pandit on sama tugev ka täheteaduse vallas. Oli ju astroloogia *veedanga* ehk üks veedade alamosasid.

Ühel päeval tuli panditi juurde eakas mees, kes soovis oma tütre täheseisud üle vaadata. Mees oli leidnud tütrele sobiva peigmehe ning tahtis saada kindlust, kas tütre ja peigmehe horoskoobid ikka näitavad abielulist sobivust.

Paraku läks pandit-dži oma arvutustega üksjagu rappa ja kuulutas, et tegu on suisa täiusliku kokkusobivusega!

Horoskoope kõrvutatakse sobivuspügalate arvu järgi. Suurim võimalik pügalate arv on kolmkümmend kuus. Aga pandit sai pügalate summaks nelikümmend kolm. Pandit seletas pruudi isale, et punkti-summa nelikümmend kolm näitas tunduvalt paremat sobivust, kui tavaliselt heaks loetav kolmkümmend kuus. Sattusin ärevusse. Kuigi olin tol hetkel vaid kaheteistkümne aastane, söandasin oma õpetajat kunde juuresolekul parandada. Teatasin panditile, et vaatluse all olev sobivus toimib vaid tosina pügalal ulatuses – ja mis veel hullem, selgelt oli näha kaks *doša*'t ehk tülid allikat. Kokkuvõttes oli tegemist kohutava sobimatusega.

Pruudi isa sai tigidaks ja käskis mul suumulgu sulgeda, kinnitades, et õpetatud panditil on täiesti õigus ning taoline oivaline sobivus on

kindlasti võimalik, sest ka tema ja ta naise sobivuseks oli arvatatud tervelt kolmkümmend kolm pügalat.

Pruudi isa usk panditisse ja horoskoobi väärasse tõlgendusse tegi teda õnnelikuks, kuna see andis ju väljaspoolt loa jätkata abielu sõlmimisega, mida ta niiväga soovis. Taoline asi juhtub suurema osa inimestega. Nad ei otsi tõde, nad ei soovigi tõde kuulda, nad on lausa hirmul tõe kuulda saamise ees. Inimestel on oma arusaam või uskumus, mis pakub neile rahuldust. Eelkõige soovivad inimesed, et keegi väljaspoolt nende vaateid heaks kiidaks. Inimesed jooksevad ühe targa juurest teise juurde, kuni lõpuks leiavad selle, kes on nendega ühel nõul.

„Ma ei saa sind enam õpetada,“ sõnas pandit pärast pruudi isa lahkumist.

„Ah... Miks?“ Ma ei tulnud selle pealegi, et pandit minu vastu vimma kandis.

„Mida sa endast mõtled, et hakkad mind parandama? Kas pead end äkki hiilgavaks astroloogiks?“

„Mul on väga kahju! Palun andeks! Aga too mees ju läheb ja sõlmib abielu tänase sobivushinnangu järgi. See abielu lõpeb halvasti. Tahtsin ainult aidata.“

„Jah, saan sellest aru. Kuid sa ei oleks tohtinud hakata mind parandama tolle mehe juuresolekul. See oli solvav ning väga kohatu.“

„Mul on kahju, pandit-dži.“

„Ära vaidle minuga, ma ei hakka sind enam õpetama. Mine kusa-gile mujale!“ turtsus pandit ning lisas sapiselt: „Oled ju brahmiin, väljõppinud astroloog. Ega sulle olegi enam mingit õpetust vaja!“

Puudutasin panditi jalgu ning kõndisin tema elust minema. Olime teineteise tundeid haavanud. Mina olin astunud tema isekuse konna-silmale, tema oli tõmmanud kriipsu peale minu unistustele.

Otsustasin, et ärgu olgugi mul siis vaja ei veedade ülistuslaule ega ka täheteadust. Küllap leian endale parema jätkuraja.

Järgnevate kuude kestel uurisin juhtlõngu otsides tähtsamaid joo-gat, tantrat ja loitsusid puudutavaid tekste. Samal ajal keskendusin ka mõtlusele. Minu mõtlustalituste tulemuseks oli senisest terasem

aimamise võime, palju parem mälu, mõned nägemused ning kohatised meeletused. See kõik polnud aga ligilähedaseltki võrreldav salateaduslikes kirjutistes lubatud imejuhtumistega.

Loitsusid käsitlevad ülevaated pakkusid välja muljetavaldavaid, isegi võimatuid saavutusi, alates läbi õhu lendamisest kuni käega katsutavate esemete õhust välja võlumiseni. Raamatutes kirjutatu kohaselt oli lausa kõik võimalik.

Asi polnud selles, nagu olnuks ma kirjeldatud imevõimeist väga huvitatud. Nood on pigem verstepostid enesearengu teel. Nende verstepostide selja taha jätmise lisab enesekindlust, et liigud edene-misteel edasi õiges suunas.

Tol ajajärgul ei suutnud ma leida kedagi, kes mind aidanuks – ei pühameest, õpetajat, vaimulikku ega tähetarka. Hakkasin juba mõt- lema, et loitsudest rääkivatest kirjutistest vastabki tõele vaid mingi tühine osa – kui seegi. Aga siis nägin unenägu, mis pani mind hoopis teisipidi mõtlema. Unes ilmus mulle musta rietatud pika habemega pühamees.

„Jätka, poeg,“ sõnas ta.

„Kas loitsudes üldse on mingi iva peidus?“

„Vaimses vallas tegutsemine ja kahtlused on nagu valgus ja pime- dus. Need ei sobi iial kokku. Jätkugu sul usku.“

„Mul ei ole ju mingeid tulemusi.“

„Jätka kannatlikult ning järjekindlalt.“

„Ma ei leia kedagi, kes mind juhendaks.“

„Külasthan sind veel enne eelolevat keskpäeva.“

„Ära mine veel, ma tahan sinu käest midagi küsida...“

Aga pühamees oli juba haihtunud. Ärkasin. Mind valdas ühtaegu nii täielik rahu kui ka ootusärevus. Ma ei saanud seda unenägu tähele- panuta jätta – see oli olnud nii ere, nii tõeline. Jooksin ema juurde. Kuigi oli veel pime, oli ema asunud juba hommikusi toimetusi tegema. Ta oli kodusel aujärjel lambi süüdanud ning palvetas jumalate poole.

„Arvan, et ma ei peaks täna kooli minema,“ sekkusin ema pühasse toimingusse.

„Küll sa oled täna vara üleval. Aga miks sa tulid siia ilma hommi- kuse pesemiseta?“

Ma ei teinud ema noomimisest välja, istusin tema kõrvale maha.

„Mul nägin üht unenägu ning arvan, et pean täna koju jääma.“

„Miks? Räägi, ära kardagi!“

„Ma ei kardagi. Nägin unes üht pühameest. Ta ütles, et tuleb mulle täna külla.“

„Sa pead kooli minema, Amit. Pealegi, unenäod ei ole ju päris.“

„Mida sa räägid?! Kui mul oli unenägu jumal Šivast, siis sa ütlesid, et see oli päris! Sa ise rääkisid, et unenäod on päris! Istun praegu aujärje ees – ja ema, sa ju tead, iial ei valetaks ma sulle. See oli päris eluga seotud uni. Pean koju jääma, sest pühamees ütles, et tuleb just täna. Ma luban, et teen päeval kodus olles ka koolitöid.“

„Aga mida ma isale ütlen?“

„Palun! Ma palun! Ütle talle midagi. Ta ju usaldab sind!“

„Vaata, sa küsisid minult ükskord, miks ma valetan. Kas nüüd saad aru, miks ma pean mõnikord valetama?“

Lunisin ema senikaua, kuni sain lõpuks loa koolist koju jääda. Kuidagimoodi õnnestus emal selle mõttega ka isa lepitada.

Istusin hommikupoolikul üksinda kodus. Umbes kell kümme koputas keegi uksele. Tõrmasin ust avama. Minu ees seisis mustas rüüs pühamees, tihedalt kokku põimitud lokkis juuksed seljal, ees rinnuni habe. Pakkusin talle annetusi, mille peale habemik kostis, et tuli üksnes mind vaatama. Mingilgi viisil ei viidanud ta minu poolt nähtud unenäole. Mees pistis käe oma märsi sisse ja võttis sealt midagi välja. Ta andis mulle asja üle ja seletas, et tegu on *sijar singhi* ehk šaakalisarvega.

Šaakalisarv on looma lagipeal harva esinev väike sarvjas kühm, mille tipul on sõrmeotsa suurune karvatuust. Teatud aja möödudes kukub see kühmuke pea küljest ära. Šaakalisarvel on tantra talitustes mitmeid rakendusi. Väljaõppinud tantrik oskab šaakalisarve pühitseta ja väestada, et saada asjalisi hüvesid, ravida haigusi ning mõjutada inimesi. Šaakalisarv leiab rakendust ka mustas maagias, et kedagi kahjustada või vigastusi esile kutsuda. Kui asetada šaakalisarv punast värvi kinaveri pulbrisse, jätkavad luukühmul olevad karvad kasvamist. Selleks, et kinaver toimiks, tuleb pulbrit iga paari nädala tagant juurde panna. Tegu on küll elutu karvapalliga, kuid mingil moel see kinaveri pulbrit tarbib.

„See asi on *amogha* – viljakandev, toimib lollikindlalt. Tulin, et see sinule anda,“ ütles pühamees ning seletas, kuidas šaakalisarvega talitada.

Küsisin: „Miks mul ühegi *siddhi* ehk imevõime omandamine kuidagi välja ei tule?“

„Sest sa pole piisavalt pühendunud ülimalle eesmärgile, ihaldad saavutada igasugust tühja-tähja. Kui saad kord päikese enda valdusse, küll siis sulle jätkub ka valgust.“

Pühamees kordas veel üle, kuidas šaakalisarve kasutada ning asutas end lahkuma. Tahtsin saada vastuseid tohutule hulgale küsimustele, kuid külalise vastupandamatult võimas ja lummas olek võtsid mul sõnad suust. Suutsin vaid austuses silmili maha heita. Pühamees õnnista mind ja läks oma teed.

Meil oli abiline, kes iga päev koristamas käis ja majapidamistöid tegi. Ta oli meile peaaegu pereliige. Kutsusime teda Masiks. Ema kohtles Masit hästi ja armastusväärselt. Ema erakordseks iseloomuomaduseks oli alati soov midagi anda. Mitte kunagi ei näinud ma teda tigetsemas, kadetsemas, vihastumas, iial ei tõstnud ema meie peale häält ega karjunud.

Masil oli kaks poega. Vanem neist oli seitsmeaastane ning kannatas sünnist saadik pidalitõve käes. Otsustasin rakendada šaakalisarve imevõimeid selle haige lapse hüvanguks. Kogu järgmise nädala valmistasin šaakalisarve ravitoiminguks ette. Lugesin karvatuustile peale loitsusid, pühitsesin punase kinaveri ja mustade sinepi-ivadega – kõik täpselt nii, nagu mind oli õpetatud.

Kui saabus pühapäev, ulatasin pühitsetud šaakalisarve Masile koos selgitusega, et ta peab tegema poja padja sisse augukese, peitma väelise asja padja sisse ning avause korralikult kinni õmblema.

„Jäta see padja sisse neljakümneks päevaks ning kanna hoolt, et mitte kellelgi peale sinu sellest toimingust aimu ei oleks,“ õpetasin.

Juba esimesel nädalal hakkas Masi poeg ilmutama märke tervenemisest. Kolmanda nädala lõpuks oli ta pidalitõvest paranenud. Pühamees oli pannud mulle südamele, et tohin šaakalisarve kasutada vaid ühe korra. Seejärel tuli see heita jõe või oja vetesse. Pärast neljakümne päeva möödumist palusin Masit, et ta šaakalisarve mulle tagasi tooks.

Masi läkski koju, harutas padjariide lahti, kuid ei leidnud padja seest enam midagi.

Sellele loole võib anda neli seletust. Esiteks võis Masi šaakalisarve padja seest välja võtta ja selle teo minu ees maha salata. Seda on raske uskuda, kuna tantra võluasja kasutustingimuste rikkumisega võinuks ta seada ohtu oma poja elu. Teiseks võis keegi kolmas võluasja padja seest eemaldada. Kolmandaks võis ese ise padja seest välja kukkuda. Needki võimalused olid väheusutatavad, kuna keegi kõrvaline selle šaakalisarve olemasolust ju ei teadnud. Võluasi oli padja sisse peidetud ning pealisriie hoolikalt kokku nõelutud. Neljas seletus on, et šaakalisarv kadus iseenesest.

Õigupoolest ei saanudki ma asjasse lõplikku selgust. Igatahes sai laps loetud päevadega lahti tõvest, mille puhul ei olnud kõik muud aastaid kestnud raviviisid andnud märgatavaid tulemusi. Haigus ei pöördunud poisi juurde enam tagasi.

Kohtumine musta riidetatud pühamehega tekitas rohkem küsimusi kui vastuseid. Kes ta õieti oli? Mil kombel ta mu unenäosse sattus? Miks ta just minu selle šaakalisarve jaoks välja valis? Kuidas oli see pühamees oma salajased imevõimed omandanud? Vastuseta küsimustest hoolimata olin kõigest juhtunust hämmastuses. Pealegi, pühamees oli välja ilmunud just siis, kui mul oli vaja jumalikku seksumist, mis annaks mulle edaspidiseks lootust. Juhtunu andis mu otsingutele olulise tõuke, mu usk Jumalasse sai kinnitust.

Hakkasin usutalitustes agaralt tantra võtteid rakendama. Alati, kui sain kuulda, et linna on saabunud mõni pühamees või tantrik, püüdsin teda vaatama minna. Pühade tegelastega kohtumisel ei võetud alguses mind tõsiselt – paistsin neile kogenematu noorukina. Aga kui hakkasin pühade ringikondajate juures istudes kirjeldama oma usutalitusi, tegin juttu täheteadusest ja veedadest ning näitasin muudegi raamatutarkuste tundmist, hakkas rändurite silmavaade muutuma. Nad olid nõus minuga pikemalt vestlema, jagasid omi kogemusi ning andsid nõu, kuidas seda või teist asja võiks paremini teha. Enamasti nad siiski ei osanud mind otseselt huvitava usutalituse ja selles ettetulnud kitsaskohtade koha pealt aidata. Enamike pühameeste teadmised olid peamiselt raamatuist hangitud, mitte ise kogetud. Tõelisi tarku oli vaid

mõni, vahest üks sajast kohatud kondajast. Ent sellestki piisas, et mu sisemist põlemist alal hoida.

Kasutasin ära iga võimaluse, et argise melu keskelt eemalduda ning kõrvalises kohas mõtlusse süveneda. Tegin hulgaliselt *jadžna*'sid ehk tuleande, leelotasin erinevaid loitsusid ning viisin läbi usutalitusi, milles suunasin tähelepanu *jakšini*'tele, *joogini*'tele, *apsara*'tele, ja *deeva*'dele – nood on kõik tantras rakendatava naisenergia erinevad esinemiskujud. Ometigi ei olnud kõigil mu tegemistel mitte mingit nähtavat tulemust. Igatahes mitte ükski jumal ega taevane olend end mulle ei ilmutanud.

Mul hakkas välja kujunema oma vaimsete tegevuste jada. Võtsin üle toiminguid väga erinevatest usutalitustest, kasutasin tollase parima äratundmise kohaselt erinevaid abivahendeid ja loitsusid.

Hilissügisese *kartika* kuu ajal suundusin kõrvalisse kohta, kus kasvasid punast värvi õitega *mandara pušpa* – leegipuu – põõsad. Noppisin sada kaheksa õit, tõin need koju, tegin õitest vaniku ning laususin selle juures loitsusid. Seejärel asetasin õievaniku külmkappi. Järgmisel hommikul tegin tuleanni ning suundusin Šiva pühamusse, et annetada punastest õitest vanik Šiva pühale püstisele lingamile. Niisugune tantra talitus pidi andma selle läbiviijale nägemuse Šivast.

Olin seda talitust teinud igal aastal, alates kaheteistkümnenda aastavärvast, kuid sellel polnud mingeid hoomatavaid tulemusi.

Kõige muserdavam oli asja juures see, et ma ei saanud aru, kus ma teen vea. Keegi ei osanud mulle õige toimimisviisi kohta juhust anda. Iseäranis ei olnud mul abi pereliikmetest – õieti nad ei teadnudki, mille peal ma väljas olin. Mu perekonnal polnud aimugi, et mu pea oli hõivatud salapärasest teispoolsust hõlmavatest mõtetest, et olin ülepeakaela salateadustesse süvenenud. Tihti arvasid vanemad, et istun raamatukogus, kuigi olin tegelikult mõne pühamehega vaimset valda puudutavas keskustelus või siis arutasin vastkohatud tantrikuga oma usutalituste täppisaju. Ema muidugi teadis, et olin salateaduste uurimisse süvenenud, kuid täpsemalt ma oma tegemistest talle aru ei andnud. Arvan, et ema vaikiv heakskiit minu vaimsetele otsingutele oli mulle suureks õnnistuseks.

Tulemusetud salatoimingud muutsid mu pettumustunded kohati lausa meeleheiteks. Kui Jumal olemas on, siis miks ta ei ilmu minu ette? Kui pühakirjad õigust kirjutasid, kui tantral üldse oli mingit alust, miks ma siis ei jõudnud soovitud tulemusteni? Milles eksisin? Kirkalt väekaid unenägusid ja nägemusi juhtus jätkuvalt, need olid mulle otsingutes suureks abiks. Ometigi polnud ma oma sihi õigsuses lõplikult veendunud. Ainus, mis mulle korda läks ja mu tõeproovile vastas, oli ihulikult tajutav Jumala ilmumine ehk päriselt oma silmaga veendumine Jumala olemasolus.

Pikkamisi hakkas mulle koitma, et olin valgustatuks saamise nimel asunud üksildasele ja raskete rohkele teekonnale. Edu saavutamine nõudis suurt visadust, eneseohjamist ja küpsemisaega. Missuguseid vaimset valda mõjutavaid toiminguid ma ka läbi ei viinud, kuidas ja kui kaua ma ka ei proovinud, mingit tagatist soovitud tulemuse saavutamiseks mul ikkagi ei olnud. Eemaldumine hetkeliste maiste lõbude juurest alalise rõõmu seisundisse, tõusmine asiste tunnete vallast ülemaale ning võime elada igavikulise õndsuse tajumises muutus vaid mind ennast puudutavaks isiklikuks asjaks. Olin selle ülla eesmärgini viival teel nii iseenda suurim sõber kui ka vihaseim vaenlane. Pidin rajama enda jaoks täiesti oma tee, sest ajapikku olid kõik iidsete tarkade poolt sissetallatud rajad Jumala juurde lootusetult rohtu kasvanud.

Leheküljed 38-176

Koopas

Haridvari rongilt astusin maha hommikul. Edasi sõitsin bussiga Badrinati linna suunas. Sama nime kannab ka ümbritsev üks viimaseid asustamata piirkondi Põhja-Himaalajas Tšamoli maakonnas. Rohkete vihmade tõttu oli arvukalt maalihkeid ning teesulge. Pikk bussis istumine ning mägiteedel keerutamine väsitas õhtuks täiesti ära. Asja tegi hullemaks see, et kogu päeva vältel polnud ma peaaegu midagi hamba alla saanud, kuna polnud leidnud sobivat sibula ja küüslaugu vaba toitu. Mõistagi oli see minust üsna rumal, kui lükkasin reisi ajal pakutud toidu tagasi.

Põhimõttekindlaks jäämise ning sisemise tasakaalu kaotamise vahel on õhkõrn sein. See hakkas minu jaoks juba ähmastuma.

Teesulgude tõttu oli buss juba neli tundi sõiduplaanist maas. Kui buss Tšamoli linna jõudis, viiskümmend kilomeetrit enne lõpp-peatust Džošimati linnas, otsustasin maha minna ja võõras-temajas toa võtta. Liiga väsinud, et veel einestama hakata, jäin kohe pärast pesemist magama. Järgmisel päeval istusin Džošimatisse viivasse marsruuttaksoosse, kuhu peale minu surus end veel kümme inimest.

Džošimatis kargasin järgmisele marsruuttaksole. Üks kaasreisija jäi mind kummaliselt vahtima. Katsusin käega nägu, et kas seal on ikka kõik korras. Mõni minut hiljem saatis too reisija minu poole naeratuse. Naeratasin vastu. Veel natukese aja möödudes kiitis huvitunu mind, öeldes, et mul olevat jumalik jume. Mees küsis, kas olen Badrinati linna minemas, ning kui see peaks nii olema, kus kavatsesin ööbida? Kostas, et mingit kindlat ulualust pole mul meeles mõlkunud – võin kuhu tahes peatuma jääda. Reisiline pakkus mulle majutust. Olin sellega nõus tingimusel, et ma ei kasuta tema voodit ega vannituba. Võõrustajale see sobis. Tutvustades end Dineš Aggarvalina, jutustas lahke

pakkuja, et on alaline mägedesse Badrinatisse sõitja ning külastab seda paikkonda igal aastal.

Lõpuks jõudsin sihtkohta. Kohe, kui mu jalg Badrinatis maad puudutas, tundsin väljendamatut rõõmupuhangut. Sealsed vaimsed võnked olid lausa kirjeldamatud. Taevas oli vihmapiilvedega kaetud, olin selle sünkjast kaunidusest lummatud. Neil hetkil, kui ma seal seisin ja puhast mägiõhku sisse hingasin, mõistsin, mida tähendab elada käesolevas hetkes, lihtsalt... olla.

Badrinati pühakojas ei suutnud ma pisaraid tagasi hoida. Minu ees seisis jumal Višnu kivikuju. Kas polnud Jumal ka selle kivi looja? Kas ei sisaldunud Jumal viimases kui asjas? Tahtsin, et Jumal kivi seest väljuks ning oma tõelist palet näitaks. Kas seda oli siis liiga palju küsida?

„Oo Jumal,“ ütlesin, „kõrvale heidetud ja kaduma läinud patune on nüüd lõpuks Sinu lävele jõudnud. Ma ei suutnud mujal viibides kellegi teise juurde kuuluvaks saada, ei oma pereliikmete juurde jääda ega isegi oma guru ulu all elada. Püüdsin, kuid ei suutnud oma õpetajat võita. Ma pole olnud võimeline ka iseennast võitma. Tean, et ma ei saa Sind võita, aga kuna oled halastaja Valitseja, siis palun luba mul end Sinusse kaotada. Sa tead, mis tunded on mu südames. Sa tead, et selles maailmas pole midagi muud, mida ihkan. Palun Sind kas mind surmata või näidata teed Sinu juurde. Sina oled patuste pühitseja ja ülendaja. Sina oled langenud hingede puhastaja, mina olen vaid alla sügavale vajunu. Palun puhasta mind. Sina oled mu viimane pelgupaik. Ma ei tea, kuidas oleks õige paluda. Ma ei tea, kuidas Sind anuda. Ma ei tea, kuidas elada. Ma ei tea, mis on hea. Tean vaid üht: minu elu ilma Sinuta on täiesti tarbetu.

Pane mind proovile, piina mind, hävita mind, mu Valitseja, ent palun hoia mind enese lähedal. Olen küll väärtusetu, aga ometi Sinu oma. Ma ei vääri Sind, kuid ometi ei lahku ma Sinust. Olen sellest maailmast väsinud. See maailm kohutab mind. Tee minuga, mida tahad, kuid ära tõuka mind eemale. Ma ei suuda enam sellele maailmale meele järele olla. Palun näita mulle, kuidas olla Sinule meelepärane. Võtan täiesti omaks, et olen lüüa saanud, olen tulpinud lahenduste otsimisest. Oo, kaastundlik ja alati halastav püha jumal Hari! Mul pole alles jõuraasugi. Palun ära hülga mind. Võta enda ligi see

isepäine ja mäslav loomake. Sinu arm on toonud mind Su lävepakule, palun ava nüüd mulle oma uks. Ära jäta mind siia luku taha! Ära jäta mind maha! Selles pühas paigas, Sinu kohalolekul, töotan pühalikult, et Sinu laps ei lakka Sinu poole hüüdmast niikaua, kuni Sa pole end temale ilmutanud.“

Äkitselt kostus taevane mürin. Pilved avanesid ning ülalt hakkas vihma alla kallama. Pisarate joad nirisesid mööda mu põski. Mida rohkem nutsin, seda selgemalt tundsin Jumala lähedalolu. Need ei olnud valupisarad. Need ei olnud rõõmpisarad. Need olid armastuse ja alistumise pisarad.

Taevane uks siiski ei avanenud veel minu ees, kuid vähemasti teadsin nüüd, et olin kodupinnale jõudnud.

Ükski pühakoja jumalateener ei läinud mulle enam korda. Järgmised paar tundi veetsin pühamu õuel, andudes jäägitult mind ümbritsenud armule. Miski minus oli murdunud, miski oli uhtnud mind puhtaks kõigest, mida ma olin olnud ja mida teinud.

Pärastlõunal oli taevas selge ja päike säras. Dineš tegi ettepaneku vaadata üheskoos mõningaid kohti, mis võinuks mõtlustalituseks sobida. Sõitsime Mana Gaomi, mis on otsmine India küla enne Hiina piiri. Ometi ei suutnud ma leida kohta, mis meeldinuks. Ma ei jõudnud ära oodata, millal saan lõpuks rahulikult koopas istuda ja mõtluses viibida, teadvustades igat oma sissehingamist ja väljahingamist, nii päeval kui ka öösel, hoides samal ajal oma meeles pilti Jumalikust.

Kuid kõiksusel oli tagamõte, kui mind Mana Gaoni suunas. Kohatasime nelja noormeest, kes olid tulnud Mana Gaoni peamist vaatamisväärsust Vjasa koobast uudistama. Pärimuse kohaselt pani pea-aegu viis tuhat aastat tagasi tark Vjasa selles koopas istudes kirja kogu „Mahabharata“ eepose.

Dineš hakkas noormeestega juttu ajama. Üks neist oli sama tagasihoidlik nagu mina. Näis, et ta on omis mõtteis, on ära. Naeratasin talle. Mõtlik tutvustas end kui Krišna Mohan.

Vahepeal olid Dineš ja ülejäänud kolm noormeest otsustanud minna edasi Bhiima silda kaema. Pärimuses jutustatakse, et vägev Bhiima oli lennutanud tohutu kivilahmaka jõevete kohale sillaks, et ta vennad võiksid sellest üle minna.

Krišna ja mina ütlesime kaasa minekust ära. Jäime juttu puhuma. Krišna oli üsna suure osa Himaalajast läbi rännanud ning parasjagu teel Svargarohani mäe otsa, mis jääb Badrinatist nelikümne kilomeetri ehk kahe päevateekonna kaugusele. Kui Krišnale mainisin, et olen mõtluseks sobivat koobast otsimas, otsustas ta mind viia Niilkanti mäele. Niilkant on üks Šiva nimetusi tähendusega „sinikael“, mis tuleb jumal Šiva sinisest kurgualusest. Sama nime kannab ka mägi, mis on paljude rändajate sihtpunkt.

Kõndisime Krišnaga Mana Gaomist edasi veidi üle paari tunni. Jõudisime paika paar kilomeetrit enne Niilkanti mäge. Krišna näitas mulle koobast, õieti üht süvist suure kaljulahmaka all, mis hästi mu vajadustele vastas.

Järgmisel päeval jätkas Krišna oma rännakut, mina aga suundusin leitud koopa juurde. Tee peal juhtusin kokku kohaliku ehitusmehega, kes oli valmis koobast minu jaoks valmis seadma. Muuhulgas oli ta nõus koopasuusse kividest seina püstitama ning sellesse väikese ukse tegema, taevapoolse ava presendiga katma, et mind vihma eest kaitsta, ning õuele meisterdama väikese aluse, et saaksin seal end pesta. Olin mõtlustoimingu alustamise eelses elevuses. Kuukalendri järgi sobiv alustamise päev oli peagi kätte jõudmas. Ehitusmees ütles, et ehitustööd võtavad seitse päeva. Kogu järgmise nädala käisin koopa juures tööde edenemist jälgimas. Vahepeal olin hankinud mõned tekid, lauajupid, gaasil töötava pliidi ja muud elamiseks vajalikku.

Teel oma koopa juurde möödusin veel ühest koopast. Mõni päev pärast minu tellitud ehitustööde algust peatas mind eakas pühamees ja küsis, kas ma ei tahaks tema koobast külastada. Soovisin teada, miks? Pühamees seletas, et talle olid külla tulnud tähtsad pühad külalised, et anda talle isiklik loitsu. Aga ükski saabunutest ei oskavat kirjutada. Vanur palus, et tuleksin ja kirjutaksin loitsu tema jaoks üles.

Kostsin: „Muidugi võin selle loitsu sinu jaoks üles kirjutada, aga kuidas sa seda edaspidi lugema hakkad?“

Pühamehel oli lahendus olemas: „Tean, et ehitustööd su koopa juures hakkavad valmis saama. Tulen mingil päeval ja siis saad selle loitsu mulle ette lugeda.“

Pühamees tassis kahte veenõud. Võtsin ühe neist abistavalt enda

kätte. Olin taadist noorem ning kärmem, seetõttu jõudsin koopani vanamehest märksa varem. Nägin koopas istuvat kolme oranži riie-
tunud inimest. Kaks olid mehed, ent kolmas pühendunu oli naine, umbes neljakümnendates eluaastates. Temast kiirgus uskumatult kau-
nist sära.

Naine palus mul siseneda ja istet võtta. Ütlesin pakutust ära, tuues põhjenduseks, et ootan vaid teel olevat vanameest järele. Teatasin, et ma ei soovi taadi kohta kalju all ära võtta.

„Vaat kui imelikud kombes sul on,“ aasis naine. Vaikisin. Tahtsin vaid loitsu vanamehe jaoks üles märkida ning siis kohe lahkuda.

Tuli välja, et naine oli bhairavi ehk naistantrik. Ta väitis endal olevat mitmeid imevõimeid, näiteks oskus inimeste minevikku, olevikku ja tulevikku näha.

Naistantrik jutustas mitmeid asju minu elust – kõik oli õige. Seejärel lausus ta vanamehe tarbeks loitsu, paludes see mul korralikult üles kirjutada. Antud loitsu oli seotud *karna pišatšini*’ga, kes on üks Jumaliku Emakese alamaid vorme, mille loitsija peab enda mõju alla heitma ja välja kutsuma, kui soovib kellegi kohta teavet kätte saada. Kui loitsimine õnnestub, sosistab esile manatud vaim huvi alla sattunud isikut puudutavad saladused kõik loitsijale kõrva sisse.

Vanamees soovis saadud loitsuga seotud manatalituse kaudu välja nuhkida mistahes inimese kohta käiva viimase kui salaasja, et siis toda oma teadmisega pahviks lüüa.

On päris keeruline saada võitu soovist olla kiidetud, paljude poolt omaks võetud. Võid olla ületanud nii viha kui ka lõbujanu, säilitanud ükskõiksuse nii võitude kui ka kaotuste puhul, aga lasta lahti vajadusest kaaskondsete tunnustuse järele, olla ükskõikne sinu kohta käivate mõtete ja väljaütlemiste suhtes – see pole teps mitte kerge tegu. On vaja sügavat äratundmist ning tugevat eneseusku, et vabastada end tunnustusvajaduse kütkest.

Igatahes panin soovitud loitsu erakust pühamehe jaoks kirja.

Sel ajal kui koopas istusime, hakkas vihma sadama. Äkitselt tabas mind äratundmine, et lõpuks olengi tõesti Himaalajas ning istun almusest elatuvate pühade inimeste seltskonnas. Ning ma olin vaba! Ma ei pidanud millegi nimel tegema ponnistusi ega muret tunda

mineviku ja tuleviku pärast. Just niimoodi olingi soovinud olla. Iga hetk sellest olemisest täitis mind lapseliku rõõmuga. Esmakordselt elus tundsin, et olen tõeline *sadhu* ehk kerjasmunk. Neist ülevatest tundmustest kantuna laulsin Jumaliku Emakese auks täispika lugulaulu. Bhairavil oli selle üle väga hea meel.

„Soovin sulle anda väga erilise üleloomulikku võimet puudutava teadmise,“ pakkus naistantrik.

„Täna sind, emake, kuid mulle pole mingeid üleloomulikke võimeid tarvis.“

„Võta see vastu, pojake. Oled esimene ja ainus, kellele olen seda võluvõimet valmis andma.“

„Täna veel kord, kuid ma tõepoolest ei soovi.“

„Anna see võluvõime parem mulle, emake,“ tegi kõrval istuv pühamees ettepaneku, „mina küll tahan seda saada.“

Jätnud vahelesegamise tähelepanuta, seletas naistantrik: „Pakkumine on jõus ainult käesoleval hetkel. Tean, et sa ei hakkaks imevõimet kunagi autult ära kasutama.“

„Ma ei taha kulutada vähimatki hetke millelegi kõrvalisele. Ainus, mis mulle korda läheb, on Jumaliku Emakese nägemise pälvimine.“

„Aga Jumalik Emake oligi nüüdsama siin! Kas sa siis ei pannud tähele liblikat, mis su ümber lendles ning seejärel su rüüle istus? See oli Tema! See oli Tema nii ilmne märguanne sulle.“

„Kõige austuse juures, emake, pean siiski ütleva, et juba peaaegu kakskümmend aastat olen loitsinud, et Jumaliku Emakese nägemist pälvida. Ning mul on kõriauguni igasugustest ennetest, märkidest ja vihjetest. Kui tema, suur valitsejanna, on tõepoolest olemas, miks ta siis ei lase mul ennast näha? Miks ta ei ilmu mulle oma suursuguses kujus?“

Koopas muutus haudvaikseks. Võis kuulda, kuidas vihm väljas lehtedele langes. Selle vihmarabina ja täieliku sisemise vaikuse vahel püsis kõikehõlmav rahu.

Lõpuks bhairavi naeratas: „Ah nii ütled?“

Hetke pärast aga lisas malbelt: „Sinu soovi on kuulda võetud.“

Tema sõnad ajasid mul ihukarvad püsti. Ent naistantrik jätkas: „Vähem kui ühe aasta jooksul saab sulle osaks püha Jumaliku Emakese

kõige ehtsam nägemine. Pärast seda külastad tantrikute suurpüha ajal Kamakjat. Just nõndaviisi, jah, nagu sulle just praegu teada andsin.“

„Kas tõesti?! Nii et mulle saab osaks tõeline nägemine?“

Bhairavi täpsustas: „Tõepoolest, kui sina ka Jumalikkude Emakest nägema ei saa, kes siis veel? Peajumal Indra aujärg lööb kõikuma, kui Jumalik Emake peaks keelduma end sulle ilmutada.“

Järgmistel hetkedel lakkasin isegi langevate vihmapiiskade rabinat kuulmast. Aeg justkui seisatus. Tundsin, nagu oleksin ihuliku elu ja ümbritseva maailmaga ühenduse kaotanud. Esmakordselt oli keegi suutnud sisendada mulle kindluse, et Jumalat on tõepoolest võimalik näha – veelgi enam, otsesõnu kinnitanud, et pälvin tõepoolest Jumaliku Emakese nägemise.

Bhairavi sõnad kergitasid mu olemise hoopis uude kõrgusse. Miljon usu ja pühendumuse, enesekindluse ja veendumuse väljatust oleksid justkui läbistanud minus viimase kui ihusopi. Otsustasin, et isegi kui mu ihu peaks otsingute käigus hävima, ei lakka ma päeval ega öösel mõtlusega tegelemast, teen kõik võimaliku, et lõpuks Jumalat näha.

Naistantrik jätkas: „Esmalt pead läbi tegema nelikümmend päeva kestva mõtlustalituse. Õpetan sulle, kuidas seda läbi viia. Tollelt mäelt – ta viitas kauguses kõrguva Niilkanti mäe poole – tulevad sinu juurde taevased muusikud *gandharva*’d ning sa kuuled nende ettekannet. Ning kui mu sõnad ei peaks tõeks minema, siis langegu mu peale pidalitõbi kuni mu elupäevade lõpuni.“

„Täna sind väga, kuid enne kõike eelistan ikkagi oma mõtlustalituse läbi teha. Ma ei soovi kulutada tervelt neljakümnet päeva mingi taevase orkestri kuulamise peale.“

„Küll sa oled tõrges, lapsuke,“ naeris bhairavi heatahtlikult. „Sa saad ju minu poolt pakutud pühatalituse koos oma peamise mõtlustalitusega ühendada. Ja ärgu olgu siin enam mingit vastuvaidlemist!“

Naistantrik hakkas mulle eraviisiliselt õpetust jagama. Ta selgitas, et tema poolt väljapakutud talitus võimaldab kogeda erinevaid olemistasandeid. Tal endal oli kulunud kolm aastakümnet, et asi selgeks saada.

Bhairavi pakkus välja, et võib õpetada, kuidas läbi õhu rännata. Kohmasin, et mul pole niisuguse asja vastu huvi, kuna mu ainumas

soov on kulutada aega Jumalikule Emale pühendatud mõtlusele. Ma ei pingutanud ju mingite *siddhi* de ehk üleloomulike võimete omandamise nimel. Pealegi, ei saanud ma jätta torkamata, kui mul tõepoolest peaks tekkima vajadus läbi õhu reisimiseks, siis võin ju lihtsalt ka lennukipileti osta.

Ma ei tea, oli see siis juhus või mitte, aga aasta pärast, kui Kamakjasse suundusin, leidsin end tõepoolest lennukipiletit ostmas. Öeldakse, et teatud inimeste poolt lausunud sõnadesse ei tohi kergekäeliselt suhtuda. Tõe viljelejate iga sõna on justkui viljakale maale langev iva, mis ei lähe kaotsi ning kannab varem või hiljem vilja. Mida iganes bhairavi ka ei öelnud, kõik see läks tõeks. Uurisin, kust ta pärit on? Naistantrik seletas, et elas kunagi Kamakjas surnute põletamise platsi lähedal.

Soovisin teda näha, kui mu mõtlustalitus on läbi saanud. Küsisin, kuidas teda leida. Naine ei andnud mulle oma telefoninumbrit. Soovitas lihtsalt tema kohta küsida, kui Kamakja põletamispaiga juurde satun.

Naistantrik küsis, kas mul juba on kedagi abiks, kui kestvasse mõtlusse süvenen, et igapäevaste argitoimetustega hakkama saada. Vastasin eitavalt, põhjendades seda sooviga üksi olla.

„Sinust on saanud pühamees. Samal ajal oled kuningas. Jääd alati kuningaks,“ seletas naine soojalt. „Sul saab alati keegi abiks olema.“ Edasi aga lisas: „Mis su endist õpetajat puudutab, siis tema saab põrgus põlema kuni igaviku lõpuni.“

Niisugune ootamatu väljaütlemine üllatas. Ma ei olnud ju naisele Babast mitte vähimatki kõnelnud. Pealegi, mida õpetaja mulle ka ei teinud, iial ei lubaks ma tema kohta midagi halba ütelda. Lõppude lõpuks oli ju tema see, kes mind pühameheks õnnistas.

Jäin vait. Naistantrik aga jätkas: „Oled liialt kergeusklik. Sa ei tea, mis külastuskeskuses tegelikult toimus. Kuid ometi, tänu oma lihtsameelsusele ja lapselikule südamlikkusele saad mängima Emakese rüpes.“

Bhairavi paitas mu palet: „Muskus on hirve kõhus peidus, tema aga oma meeletuses otsib seda taga mööda metsi uidates.“

Pärast pikemat vaikusehetke sõnas naistantrik: „Su usutalitused on

ära tehtud, pojake. Sul on juba kõik olemas. Sa ei pea end täiendavate harjutustega piinama.“

Kuulasin andunult bhairavit. Temast lähtus mingi eriline külgetõmme, kütkestav vägi. Naistantrik ennustas mulle ette, missugused talitused saan tulevikus läbi tegema, nii *vamatšara* kui ka *dakšinatšara*.

„*Vamatšara*?! Mul pole mingit kavatsust seda teha, emake!“

„Sa pead läbi tegema *lata saadbana*, *mabatsiin kram*’i, *kaulik saadbana* ning *mahamudra*.“

Bhairavi puhkes lõbusalt naerma. Ta oli üles loendanud kõik need pühatalitused, mille läbitegemine eeldab naissoost kaaslaste kohalolu.

„Aga ma olen ju naistest lahti öelnu!“

„No ja siis?“

„Kuidas saan järgida tantra pahempoolset teed?!“

Bhairavi hakkas jälle laginal naerma: „Miks mitte? Kas sa arvad, et su esimeses pühatalituses saadud edu oli juhus?“

Naistantrik viitas siin jumalanna Kalile pühendatud talitusele, mille olin läbi viinud koos ühe naistuttavaga mitmeid aastaid tagasi. Olin jälle pahviks löödud ning imestasin, kuidas ta võis küll kõike seda teada.

„Miks ja miks? Kas polnud sinu esimene õpetaja samuti tantrik?“ ei jätnud bhairavi järele. „Ja üleüldse, sinu poolt viidatud vahetegemine *sanjaasi* ning tantriku vahel on lihtsalt tähenärimine. Kõik sinu praegused lahterdamised satuvad hoopis uude valgusse päeval, mil lõpuks Tõde koged. Järgmisel aastal pälvid Jumalanna nägemise ning saad ka kõrgeima tantra pühitsuse. Teadmine järgmisest sammust, mida teha, tuleb sinusse iseenesest.“

„Aga mis siis, kui ma ei taha pahempoolseid mõtlustalitusi läbi teha?“

„See on juba saatuseraamatusse sisse kirjutatud,“ kostis bhairavi. „Niikuinii pead tegema seda, mida oled tegema tulnud. Hulk salateadusi on hääbunud ning sul tuleb need uuesti ellu äratada. Ütlesid ilmalikust maailmast lahti, et vabaks saada. Miks hakkad nüüd ennast kammitsema?“

Tegin bhairavile sügava kummarduse: „Svaami teeb kõike, mida Jumalik Emake tahab teda tegema panna.“

9. augustil eemaldusin oma koopasse. Külmetasin, kuna kaljune põrand ja müüris olevad kivid olid niisked. Sein oli kaetud presendiga, nii et jahedus ja niiskus jäid kividesse kinni. Päikesevalgus koopasse ei ulatunud. Mul polnud ihukatteks valmisrõivad. Inimihul on loomulik sooja hoidmise võime. Jahedates tingimustes peab ihu paraku sooja säilitamiseks kinni kaetud olema. Valmisrõivad aitavad hästi ihusooja alal hoida. Tihedalt ihu vastas olevaid tavapäraseid rõivaid ma siiski ei kandnud, kuna pidasin ustavalt kinni Baba juhtnööri kanda üll ainult lohvakalt langevaid hõlste. Baba oli küll lubanud ka keha järgi õmmeldud rõivaid, ometigi ei näinud ma selle möönduse taga mõistlikku põhjendust. Õnneks olin oma esimesel Badrinatis viibimise päeval ostnud õhukese salli, mis osutus koopas elamise ajal üsnagi vajalikuks.

Teisel koopas viibimise päeval tajusin hapnikuvaegust. Kasutasin küll astmat leevendavat pihustit, kuid sellest polnud suuremat abi. Pärastlõunal suundusin linna turule ja hankisin mõned väikesed hapnikuballoonid. Kuna jäin naasmisega hilja peale, saatsin öö mööda asulas ning jõudsin koopa juurde tagasi alles järgmisel päeval. See oli ka ainus kord, mil kogu kahekuise koopas elamise vältel sealt lahkusin.

Minu tõsisem mõtlustalitus algas kaks päeva hiljem. Olin mõtluses peaaegu kogu aeg, väljaarvatud aeg keskpäevast kuni neljani pärastlõunal. Siis hoidsin ukse koopasuul lahti. Hakkasin ainsat päevast einet sööma umbes tund enne keskpäeva. See koosnes piima sees keedetud nisujahunuudlitest. Üks külaelanik tõi igal hommikul mu koopa juurde pudeli piima.

Peagi kehtestasin enda jaoks päevakava. Igal varahommikul enne päikesetõusu tegin pesemistoiminguid. Vesi oli jääkülm. Ent ma ei hoolinud, tulgu mul kas või jäist vett kasutada, isegi lund mööda ihu laiali hõõruda. Minust oli lahkunud ka mure selle üle, mida sõin või kas üldse sõin. Kogu Baba juures oldud aeg oli muutnud mu ebaumugavustega seotud asjade suhtes üsna tuimaks.

Iga päev kulus kolmveerand tundi olmele – toidu valmistamine, nõude pesu, läheduses olevast jõest vee tassimine. Pidasin olmekohustusi aja raiskamiseks, kuna need sundisid mind mõtlusest eemalduma.

Ühel päeval mõlgutasin, et oleks kena, kui leiduks keegi, kes elaks mõnesaja meetri kaugusel ning kõik majapidamistoimingud minu eest

ära teeks. Käiksin tolle abilise juures einestamas ning pühendaksin kogu ülejäänud aja ainuüksi mõtlusele.

Päevade kulgedes levis kumu minu koopas istumise kohta üha enamate kohalike elanike ning Badrinati linna ja pühamut külastavate palveränduriteni. Paljud hakkasid mu koopa juurde tulema, et austust avaldada. Olin rõõmus, kui sadas nagu oavarrest – siis oli mu külastamine liiga tülikas. Kui päike taevas sillerdas, leidus külastajaid lausa igal pärastlõunal. Ma polnud taolisest sagimisest vaimustatud ja pidasin aru, kas ei tuleks edaspidi jätkata mõtlustega kuskil kõrvalises paigas.

Ehkki ma polnud kunagi viibinud Odišas, ilmus mu meelde pilt jumal Džagannati kujul ilmunud jumal Višnule pühendatud linnast Purist. Olin juba ammu igatsenud mõtlusest mere ääres ning arvasin, et Puri võiks selleks igati sobida. Kujutlesin elamist ja mõtlust kõrvalises kohas mererannikul. See tundus nii meeliülendav.

Järgmise päeva pärastlõunal ütles sisehääle, et koopast väljuksin. Kuuletusin. Märkasin eemal üht inimkuju. Lehvitasin talle ning läksin koopasse tagasi, ilma et oleksin tundmatut ootama hakanud. Toimisin lihtsalt sisehääle kohaselt, muu jätsin Jumala kätte. Mõned minutid hiljem jõudis nähtud mees koopa juurde. Ta kandis valgeid riideid, mis tähendas, et ta oli oma õpetaja poolt sisseõnnistatud pühendunu, naistest lahtiöelnu. Saabunu kõneles mulle, et temaga olid veel kolm sõpra, kuid need jäid eemale ootel.

„Oled pärit Odišast,“ ütlesin tulijale, kui ta oli maha istunud.

Mees vaatas mind hämmastunult ning küsis, kuidas ma seda tean.

„Lihtsalt tean,“ kostsin.

„Kes on Krišna Das?“ küsisin pärast pikemat pausi.

„Mis?! Ta on mu vend. Kuidas tema nime tead, svaami-dži?“

„Lihtsalt tean.“

„Ei, svaami-dži, mitte keegi ei hakka võõrale heast peast nimesid ette lugema. Tahan olla sinu teenistuses.“

Jagasin tulijaga soovi teha mõtlustalitust kuskil mere ääres. Mehe nimi oli Pradiip. Ta oli *brahmatšari* – ilmalikust loobunu. Leppisime kokku, et pärast selles koopas talitustega ühele poole saamist kohtun temaga Puris. Pradiip jättis oma venna telefoninumbri. Nagu mul, nii

polnud ka Pradiipil telefoni. Kell oli juba neli saamas. Pidin koopasuu sulgema ja palusin uuel tuttavale lahkuda.

Kaks kuud koopas elamist oli tohutult teistmoodi, kui võrrelda seda mu eelnevate elupaikadega. Ette tuli palju argiseid raskusi. Näiteks oli äärmiselt külm. Kõik, mille vastu koopas puutusin, mõjus jäisena. Tõeliseks nuhtluseks olid hiired, kuigi mu asemekoht oli maast neli sentimeetrit kõrgemal. Üks mõtluse mõjusid on une muutumine pindmiseks. Põhjuseks on omandatud oskus ärksat teadvusseisundit kestva alal hoida. Kui hiired mu magamise ajal ringi sibasid, äratasid nad mind tihti üles. Ometi oli see väga leebe löiv, mida Himaalajas elamise eest maksta.

Mõtlus kulges sellel vaimsusest laetud maal peaaegu ilma pingutusega. Mõtted polnud väga pealetükkivad ning meel oli vankumatu ja kirkas. Erakordse süvenemise hetked tekkisid hõlpsasti. Lisaks mõtlustalitusele tegin ka kõike seda, mida bhairavi oli õpetanud. Suureks imestuseks kuulsingi korduvalt taevalikke viise, just nii, nagu naitantrik oli ennustanud. Veendusin muude olelustasandite tõeluses. Mitmetel kordadel, öisel ja päevasel ajal, koidikul, loojangul, astusin ootusrikkalt õue, veendumaks, et taevased viisid pole mitte tuuleilide vilinad. Ei olnud. Kuulsin selgesti taevaseid helisid nii enese sees kui ka väljaspool.

23. septembril, kui oli täiskuu öö, sain oma neljakümne ööpäevase mõtlustalitusega ühele poole. Bhairavi oli õpetanud, kuidas sel ööl tuleandi tuua. Kõik loitsimised vajavad lõpetamise puhul tuleandi, mis väljendab tänu nähtavatele ja nähtamatutele abijõududele, viiele algainele ning igale loodud olendile.

Õhtuse mõtluse lõppedes astusin koopast välja. Taevas oli selge ja pilvitu – nagu ilma ühegi mõtteta tasane meel. Jäi mulje, justkui taevas oleks kalliskividega ehitatud hiiglaslik sirm. Tänu sadanud paduvihmadele, mis kestsid lakkamatult nagu inimese soovidki, olid jõed veerohked. Kaldapealsed olid tulvil lopsakat rohelist. Pehme kuuvalguse käes olid kosed oma allaheitmises justkui hõbejugasid maapinnale läkitavad lindid. Maa võttis veejoad endasse ülimalt armastustundes,

samamoodi, nagu tõeline pühendunu, kes ütleb lahti iseolemiseist ning sulandub ühte õpetajaga. Tähed tundusid sedavõrd lähedal olevat, justkui võinuks neid väljasirutatud käega puutada. Muidugi oli see mõte vaid eksikujutus – nagu kõik maised naudingud. Täiskuu oli valguse laotanud üle kogu Himaalaja. Kuu säras tähtedest ülepuistatud taevas täielikus iseeneslikus rahus nagu õndsuse seisundisse jõudnu.

Sel ajal kui püüdsin kogu ümbritsevat sära ja kõikehõlmavust oma meelde talletada, kuulsin järsku koerte metsikut klähvimist. Arvata-vasti luusis lähikonnas lumeleopard või tiiger. Mind haaras alateadlik hirm. Kulus vast poole minuti jagu aega, enne kui meenutasin endale, et kui mu ihulik surm on tol hetkel ette määratud, siis ei pruugigi see üldse tiiger olla, kes mu elupäevad lõpetab. Seepeale oli öine Himaalaja järsku uuesti valgusküllane ning taevane võluv ilu lummas mind taas.

Olin tänulik soodsate ilmastikutingimuste üle. Rajasin õue väikese tuleaseme. Koerad olid vaikseks jäänud. Valitses lausa kõrvulukustav vaikus. Rahulikus meeles ja keskendunud teadlikkuses laotasin istumisaluse maha, pannes kõik tuleanniks vajaliku sinna kõrvale. Õhujahedus oli õhukesest sallist läbi vajunud. Peale salli oli mul veel üll puusaid kattev riidepalakas. Koopas olid küll tekid, kuid eelistasin jätkata olemasolevaga. Istusin.

Pärast puhastavat talitust hakkasin veedade värsse leelotama. See oli osa tuleanni jaoks vajaliku väe ülesäratamisest. Tundsin neid värsse lauldes tugevat sidet oma hingega. Kallasin annid tuleleekidesse. Iga anniga loitis leek natuke kõrgemale. Ilmselt tulenes see annina pakutud kamprist ning muudest tuld võtnud ainetest. Mulle endale aga kangastus oma süvenemises, justkui oleks tulejumal Agni võtnud vastu viimase kui ühe minu poolt edastatud anni.

Pärast tuleanni tegemist oli mul vaja alla jõe äärde minna. See oli üsna tülikas ettevõtmine, kuna järsul teerajal lebas hulk lahtisi kive ning hommikusest kastest märg rohi oli libe. Kahvatu kuuvalgus ei asendanud korraliku taskulambi eredat valgusvihku. Mu väikesest taskulambiköksist poleks niikuinii tolku olnud. Igatahes sain kolmesaja meetri pikkuse allapoole laskuva raja turvaliselt läbitud.

Pärast jõeäärset pühalikku pesemistoimingut jäin veel hetkeks

paigale, et olla vaikivate mägede vahel jõe lummava vulisemisega üks. Lõpuks ronisin tagasi üles koopa poole. Istusin veel mõnda aega lageda taeva all. Mu ihu oli tuim ning alajahtunud, aga meel oli tasane ning rahuküllane. Teadvust läbistas äsjanähtud jõe voogamine. Mu meele silmapiirile hakkas kerkima arusaamine: ilu ei asu mitte vaataja silmades, vaid kauniduse koguja meeles. Mida puhtam on inimese meel, seda suurem on ilu. Mida rahulikum on meel, seda kestmaks jääb kogetu.

Tühi meel ei saa kuidagi olla vanatühja sepitsemise koda. Täiesti vastupidi! Paha-allikaks tuleb lugeda hoopis ihalevat meelt. Just soovideküllane meel paneb inimese rahutult rähklema. Tühi, mõtetest vaba meel saab olla üksnes jumalikuks õnnistuseks. See on joo-gile harva saavutatav, kuid väga oodatud seisund. Kui meelt võrrelda merega, siis himudest tulvil meel on kui tormine vetevald. Tühi meel on samal ajal rahulik ja siledapinnaline veteväli.

Astusin koopasse. See tundus pärast vilut väljas istumist päris hubasena. Olin jäänud hilja peale. Juba paari tunni pärast pidin üles tõusma. Heitsin asemelaudadele pikali, et kaitsta end aluspindsete kivide niiskuse ning üldise rõskuse eest. Katsin end tekkidega. Nagu igal eelnevalgi ööl, ilmusid välja hiired. Kiirelt ümberkaudu ringi sibades nad muudkui riivasid mind. Alailma nad piiksusid, muutes väikese koopa oma mänguväljakuks. Ometi jäin uinudes sellest kõigest mõjutamata, olin ümbritsevast välja lülitatud.

Kõik on alati hästi, kui meel on rahuseisundis.

Kus mujal võinuks ma taolist jumalikkust kogeda? Vaatamata kõigile ettetulevatele raskustele, olgu need seotud karmide ilmastikuloode või metsikus looduses hakkama saamisega, jääb Himaalaja ikkagi seletamatul kombel kõige kohasemaks mõtluse läbiviimise kohaks. Hindu pärimuse järgi on suurimad pühamehed läbi aastatuhandete just Himaalajas oma mõtlustalitusi teinud. Sellest sugenenud jumaliku väge võib siiani tajuda. Muidugi ei ole selle väite kohta võimalik mingit tõestust ette näidata, kuid tänu kogemusele mööda ilma rändamisest võin vähimagi kõhkluseta kinnitada, et kui asi on vaimsusega seotud võngetes ja kirkas puhtuses, siis mitte kusil ei leidu Himaalajaga võrreldavat kohta.

Šveitsi mäed, Uus-Meremaa orud, Põhja-Ameerika maastikud, Austraalia rannaribad, Kariibi päikselised supluspaigad, Prantsuse maakohad... Olin kõikjal olnud, kuid ükski neist ei hõlma niisugust jumalikkust, nagu seda võib kogeda Himaalajas. Kahtlemata võib muudes nimetatud paikades kogeda erakordset ilu ning mõnelt omaduselt võivad need kauniskohad ka Himaalajat ületada, näiteks suursugususe, vahetu loodusvaate, isegi rahulikkuse või mahajäetuse poolest. Aga sellist abi, mida võib vaimsel teel saada sõnulseletamatutelt ja nähtamatutelt jõududelt Himaalajas, seda pole mitte kusagilt mujalt leida.

Enne kui märgatagi jõudsin, said kaks mõtluskuud läbi. Tulin oma mägisest koopast alla ning palvetasin taas Badrinati pühakojas. Täna-sin nähtamatuid jumalikke jõudusid võimaluse eest seal paigas viibida ning mõtlust läbi viia. Heites tagasipilgu läbitehtud mõtlusele võisin tõdeda, et olin juba suuteline lühemateks hetkedeks jumalikkust endasse haarama. Samas polnud ma veel saavutanud piisavat mõttejorudest vabanemist. Mõtluse ajal kippus mu meel ikka veel ekslema. Ma polnud võimeline mõtluse keset pidevalt alal hoidma. Mõnikord, kui inimesed mind pärastlõunasel ajal külastasid, jäid nendega peetud vestluskatked mu peas ringlema ka õhtusel ajal, mil mõtlusse süvenesin.

Ihulik rangus on üksnes väike ja mitteoluline osa kogu mõtlus-talitusest. Palju suuremat kaalu omab enese vaimne ohjamine. Minu sihiks oli oma meelt taltsutada. Täielikult. Äärmise rahulikkuse ja keskendumise kaudu soovisin lõpuks kogeda Jumalikkuse avaldumist.

Selleks et saada tõeline samaadhi ehk õndsuse kogemus, pidin suutma ületada meele alatise jutustava seisundi. Teadsin, et vahendiks on siin täiuslikus rahu Jumaliku Emakese poole pöördumine. Mingil muul moel ei võinud ma loota, et jõuan Pühalikkuse nägemiseni. Pidin suurendama mõtluse kestust ja pingsust, viies nõnda talitused hoopis kõrgemasse järku. Tuli leida koht, millele pole inimeste ligipääsu, nõnda et võiksin segamatult kestvas sügavas mõtluses viibida nii päeval kui ka öösel.

Ehkki olin viibinud tõsisel mõtlusel, olin praeguseks loitnud vaid tuletiku tulega võrreldava leegi. See oli liiga pisike ja liiga lühiajaline, et anda küllaldaselt valgust ja soojust. Sellest ei piisanud, et meeles peituvad kalduvused olematuks põletada. Selleks, et tõusta meelest kõrgemale ning kõik meelt kütkestavad mõtte- ja tundeseosed ära kõrvetada, vajasin suurt tulekahju, loidet, mida õhutatakse enese-piitsutamise kaudu.

Kirjapandud õpetustes on väga selgelt teada antud, et läbi pühendumise ja keskendumise on võimalik näha nähtamatut ning saada teada veel teadmatut. Just see oli järgmine siht ja kõrguslatt, mille tahtsin ületada. Himaalaja oli andnud pelga ülevaate otsitavast. Tahtsin siiski kogu tervikpilti selgelt näha saada. Taevalike viiside kuulmise läbi ning põgusate ühtesulandumise hetkede kaudu oli Jumalik mind vaid riivamisi puudutanud. Mina aga soovisin saada üleni Jumalikust emmatud.

Leheküljed 193-241

Kokkuvõtteks

Valgustunud olemine ei eelda, et peaksid elatuma almustest nagu vaesteabi saaja. See ei tähenda, et elu peaks olema täidetud raskuste trotsimisest ning kasinuse püüust. Valgustunud olemine tähendab elamist armastuses, kaastundes ja tõemeeles. See tähendab õppimist, kuidas olla vaba vaoshoitusest ja keeldude kütkeist. Olen näinud hulgaliselt vaimseid õpetajaid ja pühamehi, kes kutsuvad üles kiindumatusele ja ilmalikust lahtiütlemisele. Samal ajal elavad need jutlustajad ise oma suurte ideede, tegevuskavade ja valduste paelutuses. Olen kohanud kloostri elunevaid noorukesi munkasid, kes kaubanduskeskustes ja toidutaredes ringi liiguvad, olles iga hetk valmis nautima kõike, kui see neil vaid rahaliselt võimalik oleks. On kaugelt parem elada keset maailma melu kiindumatuses ning mitte käia kerjamas või elada kerjusemunga elu, ihaldades samal ajal osasaamist ahvatlevatest maistest elumugavustest.

Pühakirjade ja kombetalituste tundmine, pühapaikades veeedetud aeg, usulistel eesmärkidel tehtud annetused – kõigil neil asjadel, juhul kui süda pole jumalikule avatud, ei ole mitte midagi Jumalaga pistmist. Väliselt õilsad teod ei pruugi kaasa aidata iseiseisvale mõtlemisele, kõnelemata valgustatuse poole liikumisest. Eeskätt tuleb mõista, et usutoimingute sihiks on puhastumine ning kaastunde ja sõbralikkuse arendamine. Mida enam oled paelutud mõnest usulisest või muust eesmärgist, seda enam oma vabadust piirad. Kõige paindumatamad tagurlased on tihti ka enim usumõttest pimestatud. Usundid on inimlooming. Usundid on vahendajad, mis lubavad palju, kuid annavad vähe. Hullem veel, harva viivad nad meid kokku tõelise allikaga.

Ühed pühakirjad väidavad, et sinne maailm on eksikujutus. Teised kinnitavad, et surmajärgseks tõeluseks on taevas ning põrgu. Maailmas võib toimida olemuslik tõelus – kõige nähtava

varju jääv nähtamatu hingus –, kuid see ei muuda nähtavat maailma eksikujutluseks ega ebatõeliseks. Lähisuhetes kogetud naudingud, lapse naerust nakatuv rõõm, rahulolu edust, kõrghetked eesmärgile jõudmisest – kõik need võivad olla mööduvad, ent see ei muuda läbielatud tundeid pettekujutlusteks. Ka toidu söömisel tekkiv rahulolu ning jaks on mööduvad nähtused. See ei tähenda, et lakkaksime toitumast ning püüaksime üle minna imetablettidele, mis meid söömisvajadusest vabastaks.

Maailm võib olla kaduv, kuid see ei muuda maailma mittetõeliseks. Õigupoolest polegi miski püsiv ega kõikehõlmav. Kõik on alalises uuestiloomises ja muutumises. Kõik on omavahelises seoses ja vastastikususes sõltuvuses.

Tarkus on kõnekas üksnes tõele avanenuile. Sisemine taip on paljudes vaikimas. Peaaegu. Mul ei olegi võimalik pakkuda kellelegi sisemist äratust – see peab igäühest omaalgatuslikult lähtuma. Ainus, mida mul pakkuda, on minu enda poolt elu jooksul õpitu ning kogetu.

Krišna, Kristus, Buddha ja Muhamed jagasid oma teadmist ja tõde maailmaga. Aga nad ei leiutanud elektrilampi, ei avastanud tule kasutamise võimalusi, ei leiutanud tööriistu ega põllumajandust. Võlgneme tänu suurele hulgale mõtlejatele, kelle kaudu saame kasu kõige erinevamate leiutiste rakendamisest. Võlgneme tänu ka suurvaimudele, kes on meile vahendanud igavikulisi tõdesid. Mille järgi saame väita, et ühed on ülemad kui teised? Vajame saavutusi nii teaduse kui ka vaimsuse vallast.

Sõltume usutalitustest ja usuteadusest, kuna inimesed on kaotanud usu nii endasse kui ka kaasinimestesse. Tulemusena vajame väliseid tugiposte end toetama. Valgustumine vabastab kõrvalise toestiku vajadusest. Virgunul ei ole enam tarvidust millelegi toetuda. Temast endast on saanud tugi – jumaliku armastuse ja valguse allikas.

Just iseseisvus kätkeb täisväärtuslikku elu. Kõik usundid on rohke- mal või vähemal määral kujutluslikud käsitlused. Mida varem sellele arusaamisele jõuad, seda kiiremini saavutad usundiülese vabanemise.

Tõde ei saa kõigile ühe mõõduga laiali jagada. Tõde on isiklik südameasi. Einstein avastas tõe kõiksuse kohta laboris. Buddha jõudis tõeni puu all istudes. Edison avastas tõe elektripirnis. Sokrates

näitlikustas tõe mürgikarikat tühjendades ning Kristus risti peal hinge heites. Bill Gates leidis tõe Microsoftis ning Steve Jobs Apple'is. Mis on sinu tõde?

Igavikuline tõde ütleb, et sul on õigus elada oma elu täiel väel. Igal hetkel. See on vähim, mida väärid. Tõsiasi, et hingad ning elad, tähendab vaid seda, et loodus vajab sind – et elu vajab sind. Senikaua, kuni su vaade elule on kaastundev, kuni sa ei kahjusta teisi, on kõik väga hästi, või, ütleme, piisavalt hästi.

Kuula oma sisehäält. See hääl on ehedam kui ükskõik missugune teine hääl. Sinu sisemine tõde on samaaegselt ka sinu ülim usutunustus ja kõrgeim jumal. Tõelise rahulolu vaimustus saab sind saata üksnes oma teed pidi käimisel. Mõnede jaoks tähendab see mõtlusse süvenemist, teiste jaoks tegelemist muusika, tantsimise, maalimise, kirjutamise või lugemisega. Avasta, millega tegeldes tunned end õnnelikuna ning jätkka selles vallas.

Ma ei ole harjumuspärane pühamees ega argine ilmalikest suhtest lahtiöelnud munk või kirikuteener. Olen lihtsalt omaenda tõde, mille sinu ees lahti laotasin, ilma et sellest tulenevaid muutusi loodaksin või tulevikuks tegevuskava välja pakuksin. Oled täiesti vaba kõike loetut tõlgendama oma äranägemise kohaselt. Kutsun sind üles püüdlema enda vabana tundmise poole. Leia see, mis sulle korda läheb, ning ela elu täiel rinnal. Kirjuta ümber sind kammitsevad reeglid, määratle end uuesti. Ära lase elul käest libiseda. Oled lõputuid võimalusi haldav valdjas.

Olen esitanud sulle oma tõe. Mine ja avasta omaenda tõde!

Leheküljed 245-259